

8. ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

A gazdag részletképzés az ajtók, ablakok egykori kialakításában, díszítésében is megnyilvánult. Természetesen példaértékű, ha minden egyes tok és szárnydíszzt megtartunk vagy helyreállítunk a felújítás során, de az építészet és az értékvédelem ma már nem erről szól. A védett épületeknél is jogos tulajdonosi igény az energiatakarékosság, ha jogszabály nem is követeli meg.

Nyílászáró-csere esetén, védett épületeknél, épületrészeknél mindenképp ragaszkodjunk a fa nyílászárókhoz. Az anyaghasználat és az eredeti homlokzati nyílásrend, nyílásméret megőrzésével már sokat tettünk az illeszkedés és értékvédelem terén, ha az eredeti kétszárnyú palló vagy geréptokos szerkezeti kialakítást nem is tartjuk meg.

A történeti ablakok felújításának számos jó és bevált példája van az eredeti szerkezeti kialakítás megőrzése esetén is. Jelentős javulást érhetünk el a hőérzet terén, például a szárnyak üvegezésének a cseréjével. Ezt jellemzően az ablakszerkezet egészének állapota dönti el.

9. KÖZTERÜLETEK TELEPÜLÉSKÉPI ÚTMUTATÓJA

9.1. ZÖLDFELÜLETEK

Fajszon nem alakultak ki széles útkeresztmetszetek, de a közterületi zöldfelületek aránya jó. A járda és az útburkolat közti terület rész gondozásában a lakosok is jelentős szerepet vállalnak.

A közösségi zöldfelületek az utcák vonalvezetéséhez igazodnak. Az utca elágazásoknál létrejövő kiteresedéseknél alakultak ki.

9.2. UTCAFÁSÍTÁS

- A telepítés lehetőleg őshonos fajokból történjen. Az inváziós idegenhonos növényfajták telepítését természetvédelmi irányelvek, jogszabályok tiltják.
- Egyes közművek légvezetékei közép és hosszabb távon is „fennmaradhatnak“ ezért gondolni kell a kifejlett fa termetére is.
- Fajszon kevés egységes fasor található. A meghatározóbb utcák (Dózsa György, Árpád, Szent István) mentén javasolt azonos fajták telepítése. Ez az egységes utcakép és gondozás szempontjából is előnyösebb.

**Az utcaképet meghatározó, kifejlett, egészséges fák, facsoportok megtartása
- mint például az óvoda előtti hársfák - mindenképp javasolt.**

A Duna árterében a nyárfák jellemzőek.

Utcafásításra javasolt fajok:

virágos gömb kőris

gömbszivar

hárs

A dísfákon kívül gyümölcsfák is szóba jöhetnek, azokban az utcákban ahol nem tervezett egységes fasorok kialakítása.

Jellemzőbb tájidegen vagy inváziós fajok, amiket közterületen ne telepítsünk.

bálványfa (ecetfa)

feketefenyő

keskenylevelű ezüstfa

akác

magas aranyvessző

9.3. KÖZMŰVEK

A közművek településkép szempontjából talán legmeghatározóbb elemei a légvezetékek. A villamos energia és hírközlés hálózatai többségében légvezetékes kialakításúak Fajszon is.

A Szent István utca központi szakaszán igen sok építészeti érték található, így a légvezetékes hálózatok jövőbeni korlátozása javasolt ezen közterület szakaszon.

A csapadékvíz elvezetése vagy szikkasztása mindenhol nyílt árkos kivitelű. A közterület tartozékainak (bejáró, járda, vízelvezető árok) lakossági keretek közt történő kivitelezése, felújítása esetén is fontos azonban, hogy a munkák szakmai szempontokat figyelembe véve, a közút kezelőjével egyeztetve kerüljenek elvégzésre.

Igen elterjedt a településen az ereszcsontra járda feletti kivezetése a közterületre, „változatos megtámasztásokkal”. Ezt a jelenlegi építésjogi szabályozás egyáltalán nem „tolerálja”.

Csak a járdaszint alatti kivezetés szabályos.

Ez persze nem azt jelenti, hogy ezeket azonnali hatállyal meg kell szüntetni, de az utcai homlokzat felújítása, vagy járdaépítés felújítás során mindenképp tartsuk szem előtt.

10. REKLÁMOK, REKLÁMHORDOZÓK

A jelenleg hatályos országos szabályozás a gazdasági célú reklámok elhelyezésének lehetőségeit nagyban korlátozza. Reklámok, reklámhordozók csak utcabútoron vagy utasvárón helyezhetők el.

Utcabútorok minősül a hagyományos kör alakú hirdetőoszlop, vagy hirdetőtábla amennyiben azok közérdeket vagy közművelődési célt is szolgálnak. Plakát vagy reklám a közművelődési célt szolgáló hirdetőoszlop kivételével ragasztás útján nem helyezhető el. Fajszon elsődlegesen a buszváró építmények felelnek meg az elhelyezési kritériumoknak, mint reklámhordozók.

11. JÓ PÉLDÁK - ÉPÜLETEK, ÉPÜLETRÉSZEK

Tetőfelújításra szolgál jó példaként a fenti kép, az anyag és a színválasztás szempontjából is. Megmaradt a hagyományosnak számító részletkialakítás az épületsarkokon a kontyolásnál. Az ereszkialakítás módja azonban már csak a „helyi hagyományoknak” felel meg.

A Duna-part közelében, az egykori kompátkelőnél található a fenti „kiülő” kerti építmény, mely jó példaként szolgál az építmény és a környezet kapcsolatára, anyaghasználatra.

A tömör kerítések zárt hatását, megfelelő növénytelepítéssel tudjuk ellensúlyozni. Erre találhatunk jó példákat Fajszon is.

A hagyományos épülettömegek felújítás és/vagy korszerűsítés során egyedibbé tehetők a rendelkezésre álló számtalan homlozatburkól anyaggal vakolatrendszerekkel. Színválasztásra ad jó példát a fenti kép.

12. SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK, EGYÉB BERENDEZÉSEK

A készülő településképi szabályozás nem kíván a fejlődés és korszerűsítés útjában állni, különösen a megújuló energiát hasznosító rendszerek tekintetében. A technológia fejlődése magával fogja hozni a tetőfedésbe - ezáltal az utcaképbe is - egyre inkább illeszkedő rendszerek elterjedését, amelyek már napjainkban is rendelkezésre állnak, viszont még nem terjedtek el.

Utcaképi szempontból enyhít az ilyen rendszerek megjelenésén ha az épület hátsó traktusán is elegendő felületű és kedvező tájolású tetőfelület található.

Településképi szempontból, különösen egy hagyományos falusias környezetben, igen zavaróak tudnak lenni a klímaberendezések kültéri egységei. Ezeket utcai homlokzaton lehetőség szerint ne helyezzük el.

Kedvezőbb megoldás az oldalkert felé néző homlokzat, különösen ha a kültéri egységet egy kiugró épületrész közelében, annak takarásában helyezzük el.

AZ ARCULATI KÉZIKÖNYVET KÉSZÍTETTE:
SZABÓ JÓZSEF - MEGBÍZOTT FŐÉPÍTÉS

KÖZREMŰKÖDÖTT:
BERTA ZSOLT - POLGÁRMESTER
DR. MÁTEKA GYÖNGYI - JEGYZŐ

1. számú függelék

A 2015-ben készült örökségvédelmi értékleltárban helyi védelemre javasolt épületek.
(Felvevő: Szilberhorn Erzsébet okleveles építész)

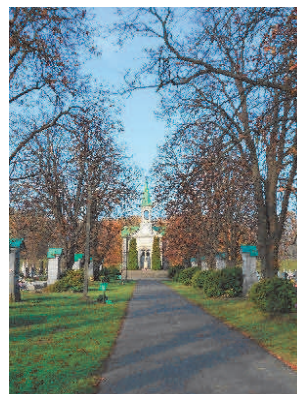
cím	Szent István utca 1326 hrsz.
rendeltetés	rk. templom

cím	Szent István utca 20. 1317 hrsz.
rendeltetés	községháza

cím	Sallai utca 345 hrsz.
rendeltetés	kápolna, kálvária, gesztenyefasorral

cím	Kalocsai út 6. 983. hrsz.
rendeltetés	lakóépület

cím	Mártírok útja 12. 137. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Kohári utca 2. 910. hrsz
rendeltetés	volt szövetkezet

cím	48-as utca 7. 889. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Árpád utca 17. 758. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	külterület 078/2. hrsz
rendeltetés	csárda

cím	Kossuth u. 49. 829. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Szent István u. 38. 805 .hrsz
rendeltetés	iskola

cím	Szent István u. 16. 1319.hrsz
rendeltetés	plébánia

cím	Szent István u. 15. 1330.hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Szent István u. 21. 1334. hrsz
rendeltetés	óvoda

cím	Szent István u. 1. 1421. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Petőfi u. 19. 1320.hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Petőfi u. 30-32. 1305, 1308/1
rendeltetés	lakóépületek

cím	Petőfi u. 40. 1042. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Rákóczi u. 39. 1079. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Rákóczi u. 41. 1080. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Honvéd u. 61. 263. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Ságvári u. 41. 65/2 hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Hunyadi u. 26. 304. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Árpád u. 31. 1470. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Árpád u. 53. 1275. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Bajcsy Zs. u. 29. 873hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Árpád u. 40. 712. hrsz
rendeltetés	lakóépület

cím	Rákóczi u. 75-77. 714. és 711.hrsz
rendeltetés	lakóépületek

